

**การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2***
**STRATEGIC DEVELOPMENT OF ADMINISTRATION INTERNAL SUPER VISION
IN SCHOOLS UNDER CHACHOENGSAO PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE
AREA OFFICE 2**

ศรัญพร ศิลปประเสริฐ^{1*}, จรีพร โชติพิบูลย์ทรัพย์²

Sarunyaporn Sinlapaprasert^{1*}, Jareeporn Chotipiboonsub²

¹คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา ประเทศไทย

¹Faculty of Education, Rajabhat Rajanagarindra University, Chachoengsao, Thailand

²คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเซาท์อีสต์บางกอก กรุงเทพมหานคร ประเทศไทย

²Faculty of Liberal Arts, Southeast Bangkok University, Bangkok, Thailand

*Corresponding author E-mail: sarunyaporn.s@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา และ 3) ประเมินกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา เป็นการวิจัยเพื่อพัฒนา เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นผู้บริหารสถานศึกษา ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 406 คน มีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .92 การประชุมเชิงปฏิบัติการและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ และประเมินการพัฒนากลยุทธ์ฯ ได้แก่ 1) แบบสอบถามและการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน, ข้าราชการครู 5 คน โดยเลือกแบบเฉพาะจง 2) พัฒนากลยุทธ์ยกร่างกลยุทธ์โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ 3) ประเมินกลยุทธ์โดยให้ผู้เชี่ยวชาญประเมิน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการเตรียมความพร้อมในการบริหารการนิเทศล่วงหน้าก่อนการเปิดภาคเรียน ประชุมวางแผนกำหนดทิศทาง กำหนดปฏิทินการบริหารการนิเทศ ขั้นตอนการนิเทศ สะท้อนผลการนิเทศ สรุปผลการประเมินการบริหารการนิเทศ มี 6 ด้าน ด้านโครงสร้าง ด้านระบบบริการ ด้านบุคลากร ด้านการเงิน ด้านวัสดุอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ ส่วนปัจจัยภายนอกมี 4 ด้าน ด้านสังคมและวัฒนธรรม ด้านเทคโนโลยี ด้านเศรษฐกิจ และด้านการเมืองและกฎหมาย 2) กลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ประกอบด้วย 2.1) วิสัยทัศน์ 2.2) พันธกิจ 2.3) เป้าประสงค์ และ 2.4) ประเด็นกลยุทธ์ ประกอบด้วย 9 กลยุทธ์ 19 ตัวชี้วัด 32 มาตรการ 3) ผลประเมินกลยุทธ์ มีความสอดคล้อง ความเหมาะสม เป็นไปได้ ยอมรับได้ในระดับมากในระดับมาก ($\bar{X} = 4.22$, S.D. = 0.63)

คำสำคัญ: การพัฒนากลยุทธ์, การบริหาร, การนิเทศภายในสถานศึกษา

Abstracts

The study aimed to 1) Explore situation, problems, and factors related to Administration Internal Super Vision in Schools under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2 2) Develop strategic development of Administration Internal Super Vision in Schools under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2 and 3) Evaluate the strategy of Administration Internal Super Vision in Schools under Chachoengsao Primary Educational Service Area Office 2. This is research for development. The tools for research included opinion survey for 406 participants consisted of school administrators, The reliability value of the entire questionnaire was .92. civil servants, and teachers, and educational personnel, together with meeting and expert seminars, and also strategic development. Statistics included Mean, Standard Deviation, and Content Analysis. The result showed 1) Situation, problems, and related factors, strategic development of administration internal super vision in schools under chachoengsao primary educational service area office 2 there were preparation for audit management before the opening of the school term, meetings for direction planning, calendar setting for audit management, audit steps, audit reflection, and summary of evaluation for audit management consisted of 6 aspects; structure, service system, human resource, budget, tools and equipment, and management. External factors consisted of 4 aspects; society and culture, technology, economy, politics and law. 2) Strategic development of administration internal super vision in schools under chachoengsao primary educational service area office 2 Develop strategy, 1 vision, 4 missions, 4 objectives, 4 strategic issues, 9 strategies, 19 Key Performance Indicators, and 32 measures 3) Result of strategy evaluation for evaluate strategy, appropriate, possible and acceptable at high level. ($\bar{X}$ = 4.22, S.D. = 0.63)

Keywords: Strategic Development, Administration, Internal Super Vision in Schools

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพการศึกษาเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงหรือปรับปรุง พัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อสร้างผลผลิต ผลลัพธ์ให้เกิดกับผู้เรียนได้อย่างสอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ในช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ได้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของการพัฒนาประเทศได้ทั้งมิติความมั่นคง มิติเศรษฐกิจ มิติสังคม และมิติการบริหารจัดการภาครัฐ ได้อย่างเป็นรูปธรรม (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580, 2561) ประสิทธิภาพการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานของประชาชนทุกช่วงวัย ทุกกลุ่มเป้าหมาย เพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารจัดการการศึกษาทุกระดับ การเตรียมความพร้อมกำลังคนทั้งด้านความรู้ ทักษะ สมรรถนะที่จำเป็นให้สามารถปรับตัวและรู้เท่าทันต่อกระแสความเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีพลวัต และการแข่งขันอย่างเสรีและไร้พรมแดน จะต้องร่วมกันกำหนดกรอบทิศทางและเป้าหมายการผลิตและพัฒนา เพื่อสร้างกำลังคนให้มีสมรรถนะตอบสนองต่อความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ รองรับพลวัตของโลกและการแข่งขันในศตวรรษที่ 21 และสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์ประเทศไทย 4.0 (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2560) สอดคล้องตามกรอบยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ที่ระบุคิพจน์ประจำชาติว่า “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยมุ่งหวังให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่งยั่งยืน

เป็นประเทศพัฒนาแล้วตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง นอกจากนี้ เพื่อเป็นการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ให้บรรลุผลอย่างเป็นรูปธรรม ประเด็นข้อที่ 12 กล่าวว่า การพัฒนาการเรียนรู้ มีเป้าหมายเพื่อพัฒนาคนไทย มีการศึกษาที่มีมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหาปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และคนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2568) มาตรฐานการศึกษาของชาติ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณภาพ มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีทักษะวิชาการ ทักษะอาชีพ ทักษะชีวิต ทักษะการเป็นผู้นำ และทักษะการนำไปสู่การสร้างนวัตกรรม กระบวนการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การนิเทศการศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนา ปรับปรุง และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจในด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2562)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบาย “การศึกษาขั้นพื้นฐานวิถีใหม่วิถีคุณภาพ” มุ่งเน้นความปลอดภัยในสถานศึกษา ส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียม บริหารจัดการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ใช้พื้นที่เป็นฐานและใช้นวัตกรรมในการขับเคลื่อน และเพิ่มประสิทธิภาพการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการขับเคลื่อนนโยบายไปสู่การปฏิบัติในระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และระดับสถานศึกษา ใช้กระบวนการคุณภาพ 3 ส่วน คือ กระบวนการบริหารจัดการ กระบวนการจัดการเรียน การสอนและกระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่งมีความสัมพันธ์สอดคล้องเชื่อมโยงกัน ในกระบวนการนิเทศการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคลากรหลัก ในการขับเคลื่อนนโยบายด้านการศึกษาไปสู่กระบวนการจัดการเรียน การสอน ด้วยกิจกรรมและวิธีการนิเทศที่เหมาะสม ผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และวิจัย กำหนดแนวทาง วิธีการ นิเทศ ประสาน ส่งเสริม สนับสนุน ช่วยเหลือ การดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้มีประสิทธิภาพสูงสุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564) การนิเทศการศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยพัฒนาคุณภาพ การศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย กระบวนการนิเทศที่มีความยืดหยุ่นและบูรณาการจะช่วยให้ผู้นิเทศสามารถเลือกใช้ วิธีการนิเทศที่หลากหลายเพื่อแก้ปัญหาและตอบสนองความต้องการต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้นิเทศที่มีความ เชี่ยวชาญจำเป็นต้องเข้าใจขั้นตอนการนิเทศเป็นอย่างดีในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วการนิเทศ การศึกษาต้องปรับตัวให้ทันกับสถานการณ์ โดยมุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนที่มีคุณภาพไม่ใช่แค่มีความรู้และ ทักษะ แต่รวมถึงมีคุณธรรม จริยธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2568)

สภาพปัญหาในการจัดการศึกษาซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบกำกับดูแลการจัดการศึกษา ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน ตรวจสอบ ติดตามการพัฒนา คุณภาพการศึกษา จากการศึกษาแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 มีการวิเคราะห์การดำเนินงาน พบว่า มีจุดอ่อนในเรื่องการนิเทศการศึกษายังดำเนินการไม่ทั่วถึง ทุกสถานศึกษา เนื่องจากจำนวนศึกษานิเทศก์มีไม่เพียงพอในการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานของ สถานศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2, 2563) รวมถึงสถานศึกษาเองยังขาด ความพร้อม และความรู้ความเข้าใจอย่างลึกซึ้งในกระบวนการการนิเทศภายในสถานศึกษา

จากสภาพปัญหาและความสำคัญที่กล่าวมา ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะการพัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศ ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา ให้เป็นสถานศึกษาแห่งนวัตกรรมทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
2. เพื่อพัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2
3. เพื่อประเมินกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods Research) มีการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยดำเนินการ 2 ขั้นตอนย่อย คือ

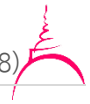
1. เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหาร 100 คน ข้าราชการครู 306 คน รวมทั้งสิ้น 406 คน โดยใช้แบบสอบถามดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เก็บรวบรวมข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 10 คน และข้าราชการครู 5 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ตอนที่ 3 สอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 และตอนที่ 4 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

การรวบรวมข้อมูล โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณด้วยวิธีส่งแบบสอบถามทาง Google Form นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ด้วยสถิติพื้นฐาน เช่น การวิเคราะห์ด้วยค่าความถี่ ร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ดำเนินการ ดังนี้

1. การศึกษาแนวทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ที่ประสบผลสำเร็จ โดยการสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูล รวม 10 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน หัวหน้างานวิชาการ 3 คน ครูผู้สอน 5 คน
2. การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ ผู้ให้ข้อมูล รวม 12 คน ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ข้าราชการครู 7 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา
3. การจัดทำกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ และการใช้ SWOT Matrix เพื่อให้ได้ข้อมูลร่างกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผู้ให้ข้อมูล

รวม 10 คน ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ นักวิชาการด้านการศึกษา 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนายุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ 4 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

4. การตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ เพื่อตรวจสอบกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านความสอดคล้องและความเหมาะสมของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ ผู้ใช้ข้อมูล รวม 10 คน ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ นักวิชาการด้านการศึกษา 3 คน ผู้บริหารสถานศึกษา 3 คน ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนายุทธศาสตร์หรือกลยุทธ์ 4 คน การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ

1. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามประเด็นที่เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยใช้ขอบเขตเนื้อหาตามกระบวนการนิเทศการศึกษา

2. แบบสนทนากลุ่ม (Focus group form) โดยแบบแสดงความคิดเห็นตามประเด็นสภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

3. แบบประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและสภาพแวดล้อมภายนอกการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 และจัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

การรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญผ่านระบบออนไลน์ นำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีจุดมุ่งหมายเพื่อตัดสินคุณภาพกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสมความเป็นไปได้และการยอมรับได้ ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ ผู้ให้ข้อมูล รวม 20 คน ด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ นักวิชาการด้านการศึกษา จำนวน 13 คน และผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนายุทธศาสตร์และกลยุทธ์ จำนวน 7 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบประเมินกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ซึ่งมี 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 การประเมินความสอดคล้องของกลยุทธ์ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณ ตอนที่ 2 การประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ ตัวชี้วัด และมาตรการ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพื่อการพัฒนากลยุทธ์เป็นแบบปลายเปิด

การรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยการสนทนากลุ่ม การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญผ่านระบบออนไลน์ นำมาเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 มีผลการวิจัย ดังนี้

1. สภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 สรุปได้ ดังนี้

1.1 สภาพ การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

1.1.1 การเตรียมการนิเทศ มีการเตรียมความพร้อมในการบริหารการนิเทศล่วงหน้าก่อนการเปิดภาคเรียน มีการร่วมประชุมเพื่อกำหนดแผนกำหนดทิศทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.1.2 การวางแผนการนิเทศ มีการจัดทำแผนการพัฒนาคณาภคการศึกษาและแผนปฏิบัติประจำปี วางแผนอย่างเป็นระบบ ประชุมวางแผนกำหนดทิศทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา มีการกำหนดปฏิทินการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.1.3 การดำเนินการนิเทศ มีการแจ้งวิธีการนิเทศ ชี้แจงขั้นตอนการนิเทศ รวบรวมจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนาสะท้อนผลการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.1.4 การประเมินผลการนิเทศ มีการสรุปผลการประเมินการบริหารการนิเทศ และแจ้งผลให้ทราบอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม

1.1.5 การสรุป รายงานผล ปรับปรุง และพัฒนา มีการแจ้งผลด้วยวาจา และเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร ที่สามารถย้อนผล ตรวจสอบและปรับปรุงพัฒนาการการดำเนินการนิเทศได้

1.2 ปัญหา ในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

1.2.1 การเตรียมการนิเทศ ขาดการทบทวนความรู้ และสำรวจข้อมูลสารสนเทศเพื่อการนิเทศ และการศึกษาผลการนิเทศ

1.2.2 การวางแผนการนิเทศ ขาดการประชุมผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่จะร่วมกำหนดทิศทางการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.2.3 การดำเนินการนิเทศ กระบวนการนิเทศยังไม่เป็นระบบ และการให้ความรู้และขั้นตอนในการนิเทศยังไม่ชัดเจน ขาดคู่มือการชี้แจงขั้นตอนการนิเทศที่เป็นรูปธรรม

1.2.4 การประเมินผลการนิเทศ ผู้เข้ารับการประเมินยังขาดความเข้าใจในวิธีการและรูปแบบการประเมินผลการนิเทศ

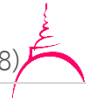
1.2.5 การสรุป รายงานผล ปรับปรุง และพัฒนา ผู้เข้ารับการประเมินยังขาดการนำผลการนิเทศไปปรับ และพัฒนา

1.3 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

1.3.1 ปัจจัยภายในที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ด้านโครงสร้าง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ มีโครงสร้างการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาเพื่อกำหนดการให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย ส่วนจุดอ่อนด้านโครงสร้างผู้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเห็นด้วย ได้แก่ ขาดการบริหารโครงสร้างการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ขาดการวางแผน เพื่อกำหนดภารกิจ ขาดการประกาศโครงสร้างการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ชัดเจน

ด้านระบบบริการ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ มีระบบการบริการการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างเป็นรูปธรรม จุดอ่อนด้านระบบการบริการ ได้แก่ ขาดการบริการที่มีประสิทธิภาพ ขาดการบริการการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ทั่วถึง

ด้านบุคลากร ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ ผู้ที่ทำหน้าที่มีทัศนคติที่ดีต่อการบริหาร การนิเทศภายในสถานศึกษา ให้ความร่วมมือในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา จุดอ่อน บุคลากรที่ทำหน้าที่การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษามีไม่เพียงพอ

ด้านการเงิน ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ มีงบประมาณในการสนับสนุนการบริหาร การนิเทศภายในสถานศึกษาที่เพียงพอ จุดอ่อน งบประมาณที่ได้รับในการสนับสนุนขาดความคล่องตัว ขาดความเข้าใจ ในเรื่องการบริหารจัดการงบประมาณ ขาดการบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ

ด้านวัสดุอุปกรณ์ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ มีวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอ อยู่ในสภาพ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ จุดอ่อน ขาดระบบการควบคุม การติดตาม ตรวจสอบวัสดุ อุปกรณ์ที่เป็นระบบ

ด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นจุดแข็ง ได้แก่ ผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจ และบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาได้ตามที่กำหนด สามารถบริหารจัดการได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม มีวิสัยทัศน์ที่ส่งเสริม สนับสนุนการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพจนประสบผลสำเร็จ จุดอ่อน ขาดการให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางในการนิเทศภายในสถานศึกษา

1.3.2 ปัจจัยภายนอกที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

ด้านสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นโอกาส ได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษา และชุมชนโดยรอบสถานศึกษาร่วมกันส่งเสริมสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ส่งเสริมการมีส่วนร่วม การจัดการเรียนการสอน และการนิเทศ ติดตาม การประเมินผลการศึกษา โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ด้านผู้เรียนเป็นสำคัญ อุปสรรคโดยมีข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม ขาดการประชุมการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา และ ชุมชน ขาดการให้ความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียภายนอกสถานศึกษาในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

ด้านเทคโนโลยี ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นโอกาส ได้แก่ มีการสร้างฐานข้อมูลการบริหาร การนิเทศภายในสถานศึกษาที่เป็นระบบ อุปสรรคโดยมีข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม ขาดการนำระบบเทคโนโลยี ในการแจ้งข่าวสารการอุปสรรคโดยมีข้อเสนอแนะจากการสนทนากลุ่ม ขาดการให้ความรู้ในการเข้าถึงระบบสารสนเทศ ในเรื่องการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่ทั่วถึง

ด้านเศรษฐกิจ อุปสรรค คือ ขาดการสนับสนุนส่งเสริมจากหน่วยงานภายนอกที่จะเข้าร่วม ช่วยรับทราบ ร่วมคิด ร่วมแก้ปัญหาและสนับสนุนงบประมาณที่จะส่งขวัญและกำลังใจในการพัฒนาการบริหาร การนิเทศภายในสถานศึกษา

ด้านการเมืองการกฎหมาย ปัจจัยที่เกี่ยวข้องที่เป็นโอกาส ได้แก่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 ได้ระบุสาระสำคัญ เกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ของกระทรวงศึกษาธิการที่สามารถตอบสนองต่อเป้าหมายของ การพัฒนาประเทศ อุปสรรค คือ ขาดการระบุชี้ชัดในด้านการส่งเสริมการบริหารการนิเทศการศึกษาภายในสถานศึกษา ที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม มีเพียงการกล่าวถึงในภาพกว้าง

2. การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2

จัดทำร่างกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 และตรวจสอบคุณภาพกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ซึ่งสรุปผลได้ ดังนี้

วิสัยทัศน์ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 มีการบริหาร การนิเทศภายในสถานศึกษา ที่ดำเนินการนิเทศการศึกษา ติดตาม และการประเมินผลการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

พันธกิจ 1) วางแผนการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา 2) บูรณาการการบริหารการนิเทศภายใน สถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม 3) สถานศึกษามีกระบวนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหาร การนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และ 4) การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่เป็นระบบ

เป้าประสงค์ 1) การวางแผนการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ 2) สถานศึกษา มีความร่วมมือในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาครอบคลุมทั่วถึง 3) สถานศึกษากระบวนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และ 4) สถานศึกษามีกระบวนการ ในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

ประเด็นกลยุทธ์

1. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพของการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 พัฒนาการจัดทำแผนการบริหาร และการสนับสนุนการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการจัดทำงบประมาณการส่งเสริม สนับสนุนการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

2. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 2 การสร้างความร่วมมือในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 3 การส่งเสริม สนับสนุนผู้บริหารและบุคลากรร่วมกันบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 4 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 5 ปลูกฝังสร้างความเข้าใจ สร้าง วัฒนธรรมการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

3. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนากระบวนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารการนิเทศ ภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 6 ปรับปรุงกระบวนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ

4. ประเด็นกลยุทธ์ที่ 4 การพัฒนากระบวนการการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 7 ส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรมีบทบาทในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 8 ส่งเสริม สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ และสื่อ อำนวยความสะดวกในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา กลยุทธ์ที่ 9 พัฒนาระบบการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

3. การประเมินกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2

ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 ในด้านความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ กลยุทธ์ มาตรการ และตัวชี้วัดในภาพรวมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก ความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์มี 9 กลยุทธ์ 19 ตัวชี้วัด และ 32 มาตรการ ในภาพรวมมี มีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ในระดับมาก ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ และประเด็นกลยุทธ์ มีความสอดคล้องกัน	4.50	0.52	มาก
2. กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์	4.06	0.77	มาก
3. กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับพันธกิจ	4.31	0.60	มาก
4. กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับเป้าประสงค์	4.37	0.62	มาก
5. กลยุทธ์มีความสอดคล้องกับประเด็นกลยุทธ์	4.25	0.58	มาก

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และการยอมรับได้ (ต่อ)

รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
6. ตัวชี้วัดมีความสอดคล้องกับกลยุทธ์	4.00	0.63	มาก
7. มาตรการมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัด และกลยุทธ์	4.06	0.68	มาก
รวม	4.22	0.63	มาก

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 อภิปรายผลการวิจัยได้ ดังนี้

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 1 ผลการศึกษาสภาพ ปัญหา และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า มีการเตรียมความพร้อมในการบริหารการนิเทศล่วงหน้าก่อนการเปิดภาคเรียน ประชุมวางแผนกำหนดทิศทาง กำหนดปฏิทินการบริหารการนิเทศ ขั้นตอนการนิเทศ สะท้อนผลการนิเทศ สรุปผลการประเมินการบริหารการนิเทศ แจ้งผลการนิเทศให้ทราบอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม การสรุป รายงานผล ปรับปรุงและพัฒนา ด้วยวาจาและเอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร ที่สามารถย้อนผล ตรวจสอบและปรับปรุงพัฒนาการดำเนินการนิเทศได้ สอดคล้องกับ กระบวนการนิเทศการศึกษา 1) การเตรียมการนิเทศ 2) การวางแผนการนิเทศ 3) การดำเนินการนิเทศ 4) การประเมินผลการนิเทศ 5) การสรุป รายงานผล ปรับปรุง และพัฒนา มีกระบวนการดำเนินการที่ชัดเจน ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ มีมาตรฐาน สามารถตรวจสอบได้ โดยใช้วงจรเดมมิง (PDCA) เป็นการบริหารเชิงระบบ ประกอบด้วย 1) การวางแผน (Plan) 2) การดำเนินงาน (Do) 3) การตรวจสอบประเมินผล (Check) 4) การปรับปรุงพัฒนา (Act) ส่งผลให้กระบวนการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับ ดวงทิพย์ เพ็ชรนิล และคณะ พบว่า การนิเทศการศึกษามีเป้าหมายหลักในการช่วยพัฒนาครูผู้สอนและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถดำเนินการสอนและจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยการนิเทศไม่ใช่เพียงการตรวจสอบ หรือควบคุมการปฏิบัติงานของครู แต่ยังเป็นการชี้แนะ และสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพทางวิชาชีพของครูในทุกด้าน ทั้งในด้านการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาวิชาที่สอน ทักษะการสอน และการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียน กระบวนการนิเทศที่เหมาะสมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา คือ 1) การประเมินความต้องการตามบริบทของครูและสถานศึกษา 2) มีการวางแผนและให้ความรู้ที่จำเป็นสำหรับการนิเทศร่วมกัน 3) ใช้รูปแบบการนิเทศและเทคนิคการนิเทศที่หลากหลาย 4) สร้างกำลังใจและประเมินผลเป็นระยะ เพื่อพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 5) ปรับปรุงกระบวนการจากผลการประเมินและข้อเสนอแนะ (ดวงทิพย์ เพ็ชรนิล และคณะ, 2568)

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 2 ผลการพัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) วิสัยทัศน์ 4 พันธกิจ 4 เป้าประสงค์ 4 ประเด็นกลยุทธ์ 9 กลยุทธ์ 19 ตัวชี้วัด และ 32 มาตรการ ทั้งนี้เกิดจากการแสดงความคิดเห็นตามประเด็นของสภาพปัญหาและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก โดยกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สอดคล้องกับ คม พวงยะ และคณะ กลยุทธ์การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7 ประกอบด้วย กลยุทธ์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนากการวางแผนการนิเทศภายในโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 2 พัฒนาระบบการนิเทศภายในโรงเรียน กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริม สนับสนุนการประเมินผลการนิเทศภายใน โรงเรียน กลยุทธ์ที่ 4 ส่งเสริมการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลย้อนกลับ ที่เอื้อต่อการพัฒนาการนิเทศภายในโรงเรียน (คม พวงยะ และคณะ, 2560) ตามแนวคิดของ Patton, M. Q., & Patrizi, P. A. ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ลักษณะของกลยุทธ์ 2) องค์ประกอบของกลยุทธ์ 3) แนวคิดขององค์กร และ 4) การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ (Patton, M. Q. & Patrizi, P. A., 2010)

ผลการวิจัยวัตถุประสงค์ที่ 3 ผลการประเมินกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่า ความเป็นไปได้ เป็นประโยชน์ของวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ของกลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา การสร้างความร่วมมือในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา กระบวนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ ศรสุวรรณค์ ราบบำเพ็ญ และคณะ การจัดการเชิงกลยุทธ์เป็นการบริหารอย่างมีระบบที่ต้องอาศัยวิสัยทัศน์ของผู้นำ และอาศัยการวางแผนอย่างมีขั้นตอน โดยผ่านการตัดสินใจและการประเมินแล้วว่าเหมาะสมกับองค์การ และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง อันจะนำความสำเร็จมาสู่องค์กรได้ การจัดการเชิงกลยุทธ์จึงเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้บริหารกำหนดทิศทางขององค์กร วิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายในองค์กร ช่วยกำหนดกลยุทธ์ที่เหมาะสมกับองค์กร เพื่อที่จะนำกลยุทธ์เหล่านั้นไปประยุกต์ปฏิบัติ และควบคุมประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรได้ (ศรสุวรรณค์ ราบบำเพ็ญ และคณะ, 2565)

องค์ความรู้ใหม่

การพัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 นำไปสู่การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา เกิดจากการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์ที่ชัดเจน นำไปสู่การร่วมคิด ร่วมวางแผน การสร้างความร่วมมือในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา กระบวนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ เกิดการดำเนินการตามแผนที่สถานศึกษากำหนดขึ้นโดยการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง เกิดประสิทธิภาพในการนิเทศอย่างมีแบบแผนและเป็นระบบ นำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง ซึ่งได้มาตรฐาน และเป็นที่ยอมรับ ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์งานวิจัยเรื่องการพัฒนากลยุทธ์การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 สามารถสรุปได้ว่า การเตรียมความพร้อมในการบริหารการนิเทศล่วงหน้าก่อนการเปิดภาคเรียน ประชุมวางแผนกำหนดทิศทาง กำหนดปฏิทินการบริหารการนิเทศ ขั้นตอนการนิเทศสะท้อนผลการนิเทศ สรุปผลการประเมินการบริหารการนิเทศ แจ้งผลการนิเทศให้ทราบอย่างโปร่งใสและเป็นธรรม การสรุป รายงานผล ปรับปรุง และพัฒนา นำไปสู่การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา เกิดจากการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ประเด็นกลยุทธ์ และกลยุทธ์ที่ชัดเจน นำไปสู่การร่วมคิด ร่วมวางแผน การสร้างความร่วมมือในการบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษา กระบวนการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผล การบริหารการนิเทศภายในสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะในการนำกลยุทธ์ไปใช้ คือ สถานศึกษาควรวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษา ปรับกลยุทธ์ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ควรเลือกมาตรการที่สามารถดำเนินการได้จริงตามเป้าประสงค์ เพื่อความสะดวกในการควบคุม กำกับ ติดตาม และประเมินผลตามสภาพจริง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). แนวทางการนิเทศบูรณาการตามนโยบาย “เรียนดี มีความสุข” เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ให้ฉลาดรู้ ฉลาดคิด ฉลาดทำสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2568). แนวทางการนิเทศการจัดการเรียนรู้ (Active Learning). กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- คม พวงยะ และคณะ. (2560). กลยุทธ์การนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานกลุ่มโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา กลุ่มที่ 7. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 5(3), 317-330.
- ดวงทิพย์ เพ็ชรนิล และคณะ. (2568). กระบวนการนิเทศและเทคนิคการนิเทศทางการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา. วารสารวิจัยวิชาการ, 8(3), 395-407.
- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580. (2561). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนที่ 82 ก หน้า 9 (13 ตุลาคม 2561).
- ศรสวรรค์ รามบำเพ็ญ และคณะ. (2565). การจัดการเชิงกลยุทธ์ : กระบวนการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติขององค์กรภาครัฐ. Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(12), 340-355.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. (2563). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2563 - 2565). ฉะเชิงเทรา: สำนักนโยบายและแผน.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การนิเทศภายในสถานศึกษาโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579. เรียกใช้เมื่อ 28 กรกฎาคม 2568 จาก <https://shorturl.asia/OVA5c>
- Patton, M. Q. & Patrizi, P. A. (2010). Strategy as the focus for evaluation. New Direct for Evaluation, 2010(128), 5-28.